

Technische vragen raadsvergadering 25 juni 2020

Beschikbaarstelling krediet vervanging kunstgrasvelden S.V. Avanti '31 en R.K.S.V. W.E.C.		
Fractie	Vragen	Antwoorden
Hart	1. Newae laat weten dat het nog niet bekend is of de gemeente of Topgrass de kosten van het verwijderen van het gras op zich neemt (zie pagina 6 notitie Newae). Uit het raadsvoorstel blijkt dat Topgrass die kosten draagt. Weet Topgrass dat en zo ja, stemt die aannemer daarmee in?	De kosten voor het verwijderen (oprollen) van de kunstgrasmatten zijn in het raadsvoorstel verwerkt. In het raadsvoorstel zijn verder de kosten voor het leeg borstelen, uitkloppen en opslaan van de kunstgrasmatten opgenomen (€ 53.940), er van uitgaande dat de matten een herbestemming kunnen krijgen. In het kader van het duurzaam omgaan met materialen is niet gekozen voor het verwerken van de matten door een verwerkingsbedrijf (€ 75.970).
	2. De opbrengst van de verwijderde kunstgrasmatten komt toe aan de gemeente. Is er een sportclub of gemeente die niet functionerende matten koopt?	Het schikkingsvoorstel is gebaseerd op de vervangingsclausule in de realisatieovereenkomst. Hierin is opgenomen dat de kosten van de eerste aanschaf gelijkmatig verdeeld worden over de aannemer en de gemeente. In het schikkingsvoorstel is daarom ook opgenomen dat de opbrengst van één van de te verwijderen kunstgrasmatten toekomt aan de gemeente. In het raadsvoorstel is opgenomen dat de huidige kunstgrasmatten interessant zouden kunnen zijn voor buitenlandse locaties met een ander klimaat dan het Nederlandse én voor trapveldjes. In beide gevallen zal de overnameprijs in verhouding staan tot de kosten van afvoeren of opslaan. In het kader van het

		duurzaam omgaan met materialen heeft hergebruik de voorkeur.
	3. In het raadsvoorstel staat dat de aanleg van velden een pilot was. Wist de gemeenteraad dit, toen tot het krediet voor die matten werd besloten? Zo ja, hoe had de raad dit kunnen weten?	De vervanging van de versleten en aan vervanging toe zijnde rubber ingestrooide kunstgrasvelden van Avanti '31 en WEC is als een vervangingsinvestering verwerkt in de gemeentebegroting 2018. Op dat moment was nog niet duidelijk op welke wijze vervanging zou plaatsvinden. Wel keken, sinds de maatschappelijke ophef over de gevolgen van SBR voor de volksgezondheid in 2017 (o.a. Zembla-uitzendingen) verenigingen en gemeenten (ook Meierijstad) veel meer uit naar een vierde generatie kunstgrasmat. Ondanks dat uit onderzoeken van RIVM en namens de Europese Unie is gebleken dat SBR niet schadelijk is voor de volksgezondheid kleeften ook andere bezwaren aan SBR-infill: opwarming van het veld boven 40 graden, een onaangename geur (vooral bij warm weer) en de hechting aan schoenen en kousen waardoor je overal SBR tegen kunt komen. Geen van deze bezwaren is van toepassing op een non-infill kunstgrasveld. In de (uitgewerkte versie) sportnota die door uw raad vastgesteld is in mei 2018 is in hoofdstuk 4 actielijn 2, daarom ook opgenomen: “Niettemin kleven er voor spelers toch bezwaren aan de SBR-infill. Gedacht moet hierbij worden aan opwarming van het veld tot boven de 40· C, een onaangename geur (vooral bij warm weer) en de hechting aan schoenen en kousen waardoor je overal SBR tegen kunt komen. Reden waarom we blijven zoeken naar alternatieven, bijvoorbeeld naar het

		gebruik van kurk als infill of indien mogelijk naar kunstgrasmatten zonder infill. Geen van de genoemde bezwaren van SBR-infill is van namelijk van toepassing op een non-fill kunstgrasveld.” In deze context zijn in de zomer van 2018 in de vorm van een pilot de non-infill kunstgrasvelden voor Avanti '31 en WEC aangelegd. Gekozen werd voor een pilot omdat er in Nederland nog geen ervaring was opgedaan met kunstgrasvelden zonder instrooimaterialen.
	4. Is overwogen om Newae en/of aannemer en/of leverancier aansprakelijk te stellen, zoals de gemeente Oss dat na een vergelijkbare ervaring volgens het Brabants Dagblad wel doet? Zo ja, waarom toch niet gedaan? Zo nee, waarom niet?	Ja, echter voor het aansprakelijk stellen van de aannemer met kans op een gerechtelijke procedure heeft de gemeente onvoldoende positie. Er is immers sprake van velden die voldoen aan de KNVB-normen. De beste weg was om in onderling overleg tot een kostenverdeling te komen. Deze kostenverdeling is vervolgens gebaseerd op de afspraken in het contract. Ter toelichting: de pilot voor de non-infill velden is in overleg met adviesburo Newae, aannemer TopGrass, leverancier Fieldturf Tarkett Sports en de KNVB zo zorgvuldig mogelijk voorbereid. Gekozen is voor een onafhankelijk goedgekeurde kunstgrasconstructie die was geplaatst op de sportvloerenlijst van NOC*NSF. Daarnaast is niet gekozen voor het door de KNVB aangeboden model-contract, maar is een veel meer garantie biedende realisatieovereenkomst met een vervangingsclausule overeengekomen. Wat niemand had kunnen voorspellen is dat de velden te glad zouden zijn (in plaats van de verwachte stroefheid),

		waardoor ze eerder dan de in de vervangingsclausule opgenomen periode van 5 jaren moeten worden vervangen. Bij vervanging na 5 jaren zou er namelijk geen financieel nadeel voor de gemeente zijn. In lijn van het voorgaande is uiteindelijk niet gekozen voor het aansprakelijk stellen van de aannemer, maar voor het gebruik maken van de vervangingsclausule. Informatie van de gemeente Oss leert dat Oss geen overeenstemming heeft weten te bereiken met de aannemer/leverancier. Oss heeft op advies van de KNVB het modelcontract van de KNVB gevolgd, omdat hierin voldoende garantie voor vervanging in opgenomen zou zijn. Dat blijkt dus niet zo te zijn. Omdat het veld in Oss goedgekeurd is opgeleverd terwijl het niet op de sportvloerenlijst stond, de KNVB toestemming heeft gegeven voor wedstrijdgebruik en het veld te glad is, heeft de gemeente Oss de geschillencommissie van NOC*NSF gevraagd een uitspraak te doen.
	5. Er zijn diverse verenigingen en gemeenten met non-infill velden die naar verluidt wel goed functioneren, zoals OJC Rosmalen (gemeente 's-Hertogenbosch). Wat is het verschil met de velden zoals die bij Avanti en WEC zijn aangelegd?	In Nederland zijn non-infill velden aangelegd van slechts 3 leveranciers/producenten. Eén van een Chinese producent, meerdere velden van Greenfields en vier van Fieldturf Tarkett, Het betreft hier kunstgrasmatten met monofilament vezels die allemaal als te glad zijn ervaren. Het veld van OJC Rosmalen is door Fieldturf Tarkett uitgevoerd met gefibreerde vezels naar aanleiding van de ervaringen en de input van Avanti'31 en WEC. Met deze vezels zijn iets betere ervaringen opgedaan,

		maar ook dit veld wordt met 'het is nog niet alles' bestempeld. Naar aanleiding van alle landelijke ervaringen en de communicatie tussen leveranciers, gemeenten (oa Meierijstad) en de KNVB, heeft de KNVB besloten dat er op nieuw aan te leggen non-infill velden geen wedstrijden mogen worden gespeeld. In Noorwegen zijn een aantal non-infill velden aangelegd in het kader van duurzaam gebruik met het oog op het sneeuw ruimen van de velden. Ook hier worden de velden (zonder sneeuw) als te glad ervaren.
	6. Is de aanleg van de velden destijds, al dan niet openbaar en/of Europees, aanbesteed?	Voor de aanleg van non-infill velden was er slechts één FIFA goedgekeurde kunstgrasconstructie beschikbaar, die op de sportvloerenlijst van NOC*NSF stond en kon voldoen aan de norm NOC*NSF 2-15 (2017): de Fieldturf Purefield XL (monofilament). In het kader van de pilot zijn de velden enkelvoudig aanbesteed bij aannemer TopGrass om zoveel mogelijk vervangingsgarantie in te kunnen bouwen en een zo scherp mogelijke prijs te kunnen bedingen. Dit heeft geresulteerd in de aanleg van een non-infill veld voor de prijs van een (veel goedkopere) met SBR ingestrooide kunstgrasconstructie.
	7. Is overwogen de aanleg van de nieuwe velden aan te besteden?	Zie antwoord op vraag 6
PvdA	Op pagina 2 van het raadsvoorstel wordt gesproken over de goede ervaringen van de Duitse voetbalbond met een non-infill veld, als argument voor de keuze van destijds om een non-infill kunstgrasveld aan te leggen. 1. Is nagegaan waarom Avanti en WEC, in tegenstelling tot de Berlijnse verenigingen, negatieve ervaringen hebben met een dergelijk veld? Welke	Na de confrontatie met de gladheidsklachten heeft de leverancier uitgebreid geanalyseerd waar de gladheid door veroorzaakt zou kunnen worden. Niet alleen bij Avanti'31 en WEC, maar ook in het laboratorium en

	technische of gebruikers-verschillen zijn er bijvoorbeeld die dit verschil in gebruikerservaring kunnen verklaren?	naar verschillen met het veld van TSG Rudow in Berlijn. Voor het veld in Berlijn is een kunstgrasmat toegepast bestaande uit monofilament PE-vezels en een ondersteuningsgaren van polyamide. In de mat is geen (stabilisatie)zand toegepast, waardoor de mat moest worden opgespannen. In Duitsland is geen FIFA-certificering vereist, maar worden de velden DIN gekeurd (veel lagere keuringsstandaard dan in Nederland). In Nederland is FIFA-certificering noodzakelijk om op de sportvloerenlijst te kunnen worden geplaatst. Plaatsing op de sportvloerenlijst is een voorwaarde voor het met goedkeuring van de KNVB/NOC*NSF mogen aanleggen van kunstgrasvelden. De FIFA-certificering schrijft het gebruik van (stabilisatie)zand voor om te kunnen voldoen aan de stroefheidseisen. De velden van Avanti'31 en WEC zijn uitgevoerd met één type monofilament (PE) vezel om het veld volledig te kunnen recyclen. In de kunstgrasmat is (stabilisatie)zand toegepast. Deze velden verschillen dus met betrekking tot het ondersteuningsgaren (onder in de mat) en het zand met het Berlijnse veld. De leverancier heeft niet kunnen achterhalen of de gladheid door deze verschillen veroorzaakt worden. De velden van Avanti'31 en WEC zijn met een minimum aan zand aangelegd. Als snel bleek dat de velden te glad waren. Meer zand en later ander (grover) zand bleken ook niet de oplossing te zijn. Niet vastgesteld is
--	---	---

		kunnen worden of het ondersteuningsgaren van invloed is geweest op de gladheid. Om recyclingsredenen worden op dit moment alleen nog PE- ondersteuningsgarens in de Duitse velden toegepast, net als in Nederland.
--	--	--